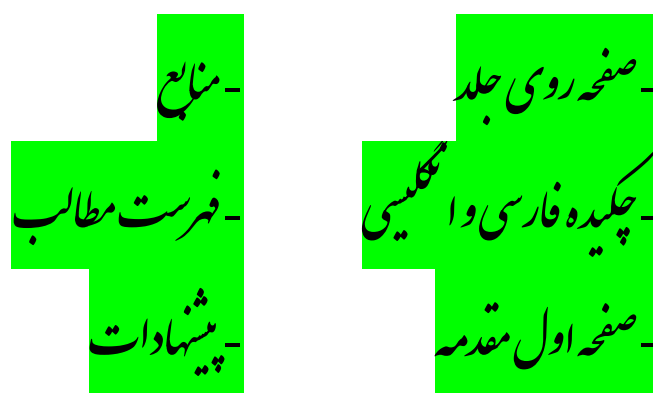

«پژوهشگر کرامی»

صفحاتی را که مشاهده می فرمائید، گزیده ای محدود از یک سند پژوهشی طولانی است که شامل:

برای مشاهده فهرست دیجیتال پایان نامه ها / رساله های می توانید به آدرس ذیل مراجعه کنید:

<http://lib.uok.ac.ir:8080>

در صورت به وجود آمدن هرگونه مشکل و پرسش در زمینه دسترسی، تهیه و استفاده از منابع الکترونیکی و دیجیتال به بخش پایان نامه ها و منابع دیجیتال کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد مراجعه نموده و تماس بگیرید!

شماره تماس ۰۸۷-۳۳۶۲۴۰۰۶

دانشگاه کردستان
دانشکده علوم انسانی و اجتماعی
گروه علوم تربیتی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی گرایش مدیریت آموزشی

عنوان:

واکاوی فرایند آزادی آکادمیک دانشجویی در چارچوب‌های مدیریتی دانشگاه

پژوهشگر:

اوین کریمی نژاد

استاد راهنما:

دکتر کیوان بلندهمتان

خرداد ۱۴۰۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

University of Kurdistan

دانشگاه کردستان
دانشکده علوم انسانی و اجتماعی
گروه علوم تربیتی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی گرایش مدیریت آموزشی

عنوان:

واکاوی فرایند آزادی آکادمیک دانشجویی در چارچوب‌های مدیریتی دانشگاه

پژوهشگر:

اوین کریمی نژاد

استاد راهنما:

دکتر کیوان بلندهمتان

خرداد ۱۴۰۲

دانشگاه کردستان
دانشکده علوم انسانی و اجتماعی
گروه علوم تربیتی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی گرایش مدیریت آموزشی

عنوان:

واکاوی فرایند آزادی آکادمیک دانشجویی در چارچوب‌های مدیریتی دانشگاه

پژوهنگر:

اوین کریمی نژاد

در تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۰ توسط کمیته تخصصی و هیئت داوران زیر مورد بررسی قرار گرفت و با و درجه عالی به تصویب رسید.

مرتب‌ه علمی	نام و نام خانوادگی	هیئت داوران
دانشیار	دکتر کیوان پندهمتان	استاد راهنما
استادیار	دکتر کمال حاتق پناه	استاد داور خارجی
استاد	دکتر ناصر شیرینگی	استاد داور داخلی

مهر و امضاء معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
دکتر مهدی جالی

چکیده

هدف پژوهش موردنظر بررسی دیدگاه و نظرات دانشجویان دانشگاه کردستان در رابطه با واکاوی فرایند آزادی آکادمیک دانشجویی در چارچوب‌های مدیریتی دانشگاه بود.

این پژوهش از نوع پژوهش کیفی و بر اساس روش داده‌بنیاد پیش برده شد. میدان پژوهش موردنظر دانشجویان دانشگاه کردستان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ بود. با روش نمونه‌گیری هدف‌مند از بین دانشجویان دکتری، کارشناسی ارشد، کارشناسی ۲۵ نفر از دانشجویان از طریق مصاحبه نیمه‌ساختارمند مورد پرسش قرار گرفتند و دیدگاه خود را در رابطه با سؤالات پژوهش به اشتراک گذاشتند در این بین ۵ نفر از مصاحبه‌شوندگان به دلیل عدم ارائه پاسخ‌های مدنظر و تکراری از پروسه مصاحبه حذف شدند.

داده‌های به‌دست‌آمده از طریق کدگذاری اشتراوس و کوربن طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری، منتخب تحلیل شدند که ۱۵۶ کد باز، ۱۴ کد محوری، ۵ کد منتخب به دست آمدند.

با بررسی نتایج برداشت مصاحبه‌شوندگان از آزادی آکادمیک آزادی گفتار و آزادی ارتباطات به دست آمد. همچنین با بررسی شرایط و علل تأثیرگذار بر فضای آکادمیک دیدگاه دانشجویان در رابطه با موضوع مدنظر به شرایط آموزشی، سطوح پژوهشی و امکانات رفاهی - آموزشی ختم شد.

از نتایج یافته‌ها مهم‌ترین چالش‌ها و موانع در رابطه با آزادی آکادمیک برابر بودند با فضای سیاسی آکادمیک، فضای کلی اجتماعی - فرهنگی، فضای اقتصادی دانشگاه، فضای شخصی دانشجو.

مهم‌ترین راهبردهای به‌دست‌آمده برای آزادی آکادمیک طبق دیدگاه دانشجویان راهبردهای فردی و راهبردهای جمعی بودند.

واژگان کلیدی: آزادی، آزادی آکادمیک، دانشجویان، مدیریت دانشگاه، فضای آکادمیک.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: کلیات پژوهش
۲	۱-۱- مقدمه
۴	۱-۲- پیشینه پژوهش
۵	۳-۱- اهداف تحقیق
۵	۱-۳-۱- هدف کلی
۵	۲-۳-۱- اهداف جزئی
۵	۴-۱- پرسش‌های تحقیق
۵	۵-۱- روش‌شناسی
۷	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش
۸	۱-۲- مقدمه
۹	۲-۲- آموزش عالی، هدفها و کارکردها
۱۰	۳-۲- الگوها و چارچوب‌های مدیریتی در آموزش عالی
۱۱	۴-۲- آزادی آکادمیک
۱۴	۵-۲- دیدگاه اندیشمندان در خصوص آزادی بیان و آزادی آکادمیک
۱۷	۶-۲- استقلال دانشگاهی و آزادی دانشگاهی
۱۷	۷-۲- آزادی دانشگاهی و دموکراسی
۱۸	۲-۸- آزادی بیان و اصل دوگانگی ایده و بیان
۱۹	۹-۲- محدودیت‌های آزادی بیان، موجهات و مستندات
۲۰	۱۰-۲- استقلال و آزادی آکادمیک
۲۱	۱۱-۲- پیشینه پژوهش
۲۱	۱-۱۱-۲- پیشینه داخلی پژوهش
۲۲	۲-۱۱-۲- پیشینه خارجی پژوهش
۲۴	فصل سوم: فرایند روش شناختی
۲۵	۱-۳- مقدمه
۲۵	۲-۳- روش پژوهش
۲۶	۳-۳- میدان پژوهش و مشارکت‌کنندگان
۲۷	۳-۴- نمونه‌گیری پژوهش
۲۸	۳-۵- ابزار گردآوری داده‌ها
۲۹	۳-۶- روش تجزیه و تحلیل یافته‌ها
۳۱	فصل چهارم: یافته‌های پژوهش
۳۲	۱-۴- مقدمه
۳۲	۲-۴- توصیف و تحلیل یافته‌ها
۳۲	۱-۲-۴- پرسش اول

۳۲	الف- آزادی گفتار.....
۳۴	ب- آزادی ارتباطات.....
۳۶	۴-۲-۲- پرسش دوم.....
۳۶	الف- فضای آکادمیک.....
۳۹	۴-۲-۳- پرسش سوم:.....
۳۹	الف- نهادهای سازمی.....
۴۱	۴-۲-۴- پرسش چهارم.....
۴۱	الف- چالش‌ها و موانع مداخله‌گر.....
۴۶	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۴۷	۵-۱- مقدمه.....
۴۷	۵-۲- بحث بر اساس سؤالات پژوهش.....
۵۱	۵-۳- بحث و نتیجه‌گیری نهایی.....
۵۲	۵-۴- محدودیت‌ها.....
۵۳	۵-۵- پیشنهادها.....
۵۴	منابع
۵۹	پیوست

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۳: توصیف کیفی از مشارکت کنندگان در پژوهش.....	۲۷
جدول ۲-۴: خلاصه کدگذاری پرسش اول (برداشت‌ها از مفهوم آزادی آکادمیک).....	۳۶
جدول ۲-۴: خلاصه کدگذاری پرسش دوم (شرایط و علل تأثیرگذار بر آزادی آکادمیک).....	۳۹
جدول ۳-۴: خلاصه کدگذاری پرسش سوم (راهبردهای دانشگاه در برابر مشکلات و چالش‌ها).....	۴۱
جدول ۴-۴: خلاصه کدگذاری پرسش چهارم (چالش‌ها و موانع مداخله‌گر).....	۴۴

فهرست اشکال

عنوان	صفحه
شکل ۳-۱- تحلیل مضامین باز بر اساس نمونه یک مصاحبه.....	۲۹
شکل ۴-۱: چارت مقوله‌های جمع‌آوری‌شده:.....	۴۵

فصل اول
کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه

هر انسانی در زندگی خواهان استقلال و آزادی است و از زمان تولد تا پایان مرگ سعی در داشتن حق آزادی است. هیچ انسانی حق گرفتن آزادی فرد دیگری را ندارد؛ چون آزادی یک حق ذاتی و طبیعی برای انسان است. داشتن آزادی به معنای رعایت کردن حقوق دیگران و تعرض نکردن به حق دیگری است. آزادی یکی از پرصلابت‌ترین واژه‌هایی است که نمی‌توان در زندگی یک فرد آن را نادیده گرفت هر انسانی با داشتن آزادی علاوه بر زندگی خود بر زندگی جمعی هم تأثیر می‌گذارد. آزادی از دید روسو اراده خداوند بوده است یکی از اساسی‌ترین و طبیعی‌ترین حق‌هایی است که هر انسان برای زندگی خود لازم دارد؛ اما عده‌ای از افراد از زمانی که به دنیا می‌آیند برده هستند تا زمانی که می‌میرند. پس در زندگی کاری که باید هر فرد انجام دهد به‌دست آوردن آزادی و آزاد زندگی کردن است؛ اما به‌دست آوردن آزادی بسیار سخت و دشوار است تلاش چندبرابر می‌خواهد؛ چراکه در هر فرهنگی فرد توسط فرهنگ‌های تربیتی مختلف پرورش پیدا می‌کند که می‌توانند او را مطیع و فرمان‌بردار تربیت کنند. کسی آزاد است که بتواند زندگی خود را اداره کند و برای رفع نیازهای خود به دیگران متوسل نشود و زندگی که شایسته خود باشد به وجود آورد (بلندهمتان، ۱۳۹۷، ۱۷).

باتوجه‌به، مکاتب مختلفی که در رابطه با آزادی مطالبی بیان داشته‌اند آزادی به انواع گوناگونی تقسیم می‌شود: آزادی سیاسی، آزادی فکری، آزادی آکادمیک، آزادی علمی، آزادی فردی که برای هر کدام از انواع آزادی دلایل، شرایط و ضوابط خاصی مدنظر است. اما در میان آنها آزادی آکادمیک و آزادی علمی رابطه‌ای مستقیم با هم دارند؛ چون تا وقتی آزادی آکادمیک حاکم نباشد آزادی علمی تحقق پیدا نمی‌کند. اما آزادی آکادمیک به چه چیزی اشاره می‌کند؟

یکی از شروط اولیه حرفه‌های دانشگاهی آزادی آکادمیک است. به این دلیل که تحقیق و تدریس به یک محیط که در آن بتوانند آزادانه تفکر کنند و همچنین برای داشتن تفکر آزاد تشویق شوند. در تمام دانشگاه‌های دنیا داشتن آزادی آکادمیک یک حق اولیه است که این آزادی‌ها دربرگیرنده آزادی در تحقیق، آزادی فکری، یادگیری، آزادی تدریس، فردی، جمعی و مرکزی برای جمع‌بندی و یکپارچگی علمی است (Moshman, 2017, به نقل از سلیمی، ۱۳۹۶، ۵۸-۶۰).

یکی از اصول کلی لیبرالیسم که در واقع از آموزه‌های لیبرالیسم کلاسیک است آزادی آکادمیک است که به معنی پاسداری از آزادی دانش‌آموزان و معلمان در برابر شرایط سخت و اجباری کلیسا، دولت یا موارد خاص دیگر است. آزادی آکادمیک که دربرگیرنده حق آزادی اطلاعات و بیان است می‌خواهد که آموزش و پرورش را از سانسور که باعث محدودیت پژوهش‌ها می‌شود درامان نگه دارد. وقتی بحث از آزادی آکادمیک به‌عنوان آزادی تحقیق و پژوهش و بیان می‌شود؛ یعنی دارای بحث‌های تربیتی هم می‌شود؛ یعنی محققان و دانش‌پژوهان می‌توانند درباره مسائل چالش‌برانگیز پژوهش کنند (Gerald Al Gotek, 1997, 285).

آزادی آکادمیک در دانشگاه یک ارزش است؛ چون در یک محیط تحقیقی، تمام افراد باید دارای یک فکر آزاد، و عقیده متعلق به خود به سراغ پژوهش بروند نه کاری را انجام دهند که برخلاف دیدگاهشان است؛ چون در این صورت دیدگاه به آنها تحمیل شده است. تمام اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان هر کدام جداگانه باید دارای آزادی اندیشه، بیان و آزادی انجام پژوهش باشند. باید بیشتر به رسالت و ارزش‌های دانشگاه توجه شود؛ زیرا بدون آزادی آکادمیک دانشگاه‌ها نمی‌توانند به پتانسیل خود برسند. از دوران قرون‌وسطی آزادی علمی به معنای آزادی استاد برای تدریس بدون کنترل بیرونی در حوزه تخصصی خود بوده است و این به معنای آزادی استاد برای تدریس بدون کنترل بیرونی در حوزه تخصصی خود بوده است و این به معنای آزادی دانش‌آموزان برای یادگیری است. اگر آزادی

آکادمیک به معنای پیگیری آزادانه آموزش و تحقیق و همچنین تصمیم‌گیری صرفاً بر اساس معیارهای آکادمیک باشد نفوذ عوامل سیاسی یا سایر عوامل در تصمیم‌گیری نگران‌کننده است (J. Altbach, 2001, 206).

آزادی علمی مفهومی است که به دانشجویان و اساتید و محققان دانشگاه مربوط است که می‌خواهند بدون اعمال زور و تحمیل یک خواسته چه از داخل چه از خارج دانشگاه فعالیت کنند؛ ولی استقلال سازمانی به نهاد دانشگاه برمی‌گردد (رودباری و همکاران، ۱۳۹۹، ۳۳۶).

تا زمانی که استقلال نباشد آزادی دست‌یافتنی نیست و وقتی در رابطه با آزادی علمی در دانشگاه بحث مس شود به معنی از بین رفتن نقش دولت نیست؛ بلکه باید علاوه بر حفظ این نقش به دانشگاهیان برای انجام وظایف خود اعتماد کرد که نتیجه آن رشد و بالندگی و افزایش خلاقیت دانشگاه می‌شود (عالی‌پور و همکاران، ۱۳۹۹، ۲۷۱). اما به دلیل برداشته‌های غلطی که از استقلال دانشگاهی و آزادی دانشگاه می‌شود افرادی که خواستار آزادی دانشگاه می‌شوند دچار محدودیت‌های زیادی می‌شوند؛ اما این دو مفهوم با هم تفاوت دارند استقلال دانشگاهی یعنی خودگردانی دانشگاه بدون وجود دخالت‌های بیرونی اما آزادی دانشگاه دربرگیرنده آزادی یک فرد دانشگاهی است که دیدگاه‌های خود را چه غیرسنتی، چه سنتی، بدون حذفیات حفظ کرده است و شامل جستجوی انتقادی، پژوهش و تحقیق است. (دلامینی، ۱۹۹۷، به نقل از ذاکر صالحی، ۱۳۸۹، ۳۹).

آزادی علمی پایه و اساس دانشکده و تدریس دانشکده را فراهم می‌کند. توانایی تبادل نظر عقاید آزادانه در کلاس، کشف و انتشار دانش جدید و صحبت حرفه‌ای به‌عنوان یک شهروند خصوصی از عناصر اساسی برای نشاط فکری یک کالج یا دانشگاه است. (Puck, 1993, 5). آزادی علمی شامل آزادی آموزش، یادگیری تحقیق است. نوعی آزادی فکری مختص نقش‌ها و زمینه‌های دانشگاهی است و در تمام مقاطع تحصیلی و دانشگاهی بسیار مهم است. آزادی علمی نوعی آزادی است؛ اما همه آزادی‌ها آکادمیک نیستند آزادی زمانی آکادمیک است که آزادی انجام کار آکادمیک باشد. کار آکادمیک جنبه‌های بسیاری دارد و به روش‌های مختلف قابل توصیف است؛ اما در این که شامل یادگیری، آموزش و تحقیق است شکی نیست. آزادی فکری برای یادگیری بسیار مهم است و نقش اساسی در رشد فکری دانشجویان دارد. یک نهاد دانشگاهی دموکراسی نیست که در آن هر شخصی یک رأی داشته باشد؛ اما نهادهای دانشگاهی باید توسط دانشگاهیانی اداره شوند که به‌صورت جمعی کار کنند نه فقط به‌صورت فردی و این حاکمیت جمعی نیاز به آزادی فکر برای همکاری مؤثر دارد. (Moshman, 2017, 1-2, 8).

وقتی از مشکلات دانشگاه سخن به میان می‌آید از نظر بسیاری مشکلات فقط شامل مشکلات تدریس و آموزشی، مالی، نبود افراد ماهر است؛ اما در واقع آزادی علمی و آزادی بیان در بیان حقیقت از جمله مباحثی که باید در اولویت باشد؛ ولی به آن توجه چندانی نمی‌شود در آزادی علمی اصولی من جمله که اساتید از حق خود برای بیان نظر و ابراز اندیشه در کلاس یا به ثمر رساندن تحقیق‌های خود بر اساس نظر و عقیده شخصی وجود دارد (کریمیان و همکاران، ۱۳۹۰، ۸۵۵). آزادی آکادمیک یکی از چالش‌برانگیزترین بحث‌هایی است که محققان در رابطه با آن تحقیق کرده‌اند؛ چون دانشگاه جایگاه ویژه‌ای در هر ملتی دارد و می‌توان گفت که محل تغییر و تحولات بیشتر جوامع است. دانشگاه‌ها به‌وجودآورنده اندیشه نو و حتی منشأ دولت‌های جدید است؛ اما چیزی که در بیشتر موارد مشاهده شد توجه به آزادی اعضای هیئت‌علمی یا کارکنان دانشگاه است و عدم توجه به ارکان اصلی دانشگاه یعنی دانشجویان است. در رابطه با آزادی آکادمیک باید این نکته را هم افزود که تاکنون بیشتر پژوهش‌های این حوزه در جهان متمرکز بر آزادی آکادمیک اساتید بوده است و کمتر پژوهشی را می‌توان یافت که به آزادی آکادمیک دانشجویان پرداخته باشد. به‌ویژه در ایران تاکنون کاری در این زمینه انجام نشده است. در این پژوهش سعی بر آن است آزادی را از دیدگاه دانشجویان و دغدغه‌های آنها در رابطه با آزادی خود در محیط آکادمیک مورد بررسی قرار گیرد و این که آزادی

در نگاه یک دانشجو چگونه باید باشد؟ و اعطای آزادی مطلق به دانشجویان در دانشگاه تحت تأثیر چه عواملی بوده و منجر به چه پیامدهایی خواهد شد؟

۲-۱- پیشینه پژوهش

نسبت به این موضوع مباحث خیلی مرتبطی یافت نشد؛ اما پژوهش‌های زیادی در رابطه با آزادی آکادمیک صورت گرفته که باز نشان‌دهنده کمبود پژوهش در داخل ایران نسبت به مجامع دیگر در رابطه با آزادی آکادمیک است. از جمله پژوهش‌های مدنظر:

سلیمی (۱۳۹۶) در پژوهشی در رابطه با آزادی آکادمیک اعضای هیئت‌علمی یک رویکرد پژوهشی آمیخته اکتشافی را به کار گرفته است و چون پژوهشی کیفی است از روش پدیدارشناسی بهره گرفته است و نتایجی که به دست آورده است: از دیدگاه اعضای هیئت‌علمی رعایت حقوق دانشجویان پایین‌ترین و حفظ استقلال عمل نهاد دانشگاهی بالاترین اهمیت را در شکل‌پذیری آزادی آکادمیک دارد و بر اساس تحلیل واریانس این پژوهش آزادی از تلقین، آزادی از سانسور، حفظ استقلال عمل نهاد دانشگاه در علوم پایه و فنی - مهندسی نسبت به علوم انسانی و اجتماعی اهمیت کمتری دارد.

ذاکر صالحی (۱۳۸۹) دانشگاه‌ها بدون آزادی علمی استقلالی ندارند و یک فرایند اداری و زودگذر است. می‌توان گفت که روح استقلال دانشگاهی آزادی علمی است. با وجود این‌که در ایران ترکیب مؤلفه‌ها و عنصرها باعث شکل‌پذیری بومی و محلی استقلال دانشگاهی می‌شود. اما به بیان هنکل باید مرکز دانشگاهی یک ساختار محوری در این ترکیبات باشند؛ چون تنها نهادی که به جز استقلال دانشگاهی و اداری استقلال علمی هم دارد دانشگاه‌های سراسر دنیا است.

Karan (2007) در پژوهشی تحت عنوان آزادی علمی در اروپا: آزادی در تحقیق و آموزش را اصل اساسی زندگی دانشگاهی دانست و دولت‌ها و دانشگاه‌ها باید احترام به این نیاز اساسی را تضمین کنند و منشور حقوق اساسی اتحادیه اروپا در ماده ۱۳ اعلام کرده است که هنرها و تحقیقات علمی فاقد محدودیت است. آزادی علمی باید احترام گذاشته شود.

همچنین J. Altbach (2001) معتقد است: آزادی علمی نه تنها یک پیش‌شرط اساسی برای دانشگاه است؛ بلکه یک ارزش اصلی هم است. آزادی علمی باید در راه دستور کار تحصیلات عالی باشد. آزادی دانشگاهی به معنای پیگیری آزادانه آموزش و تحقیق و همچنین تصمیم‌گیری صرفاً بر اساس معیارهای آکادمیک و نفوذ سیاسی و عوامل دیگر در تصمیم‌گیری‌ها نگران‌کننده است. در ادامه Richard Atkinson (2004) اصول آزادی دانشگاهی از آزادی تحقیق، آزادی آموزش، آزادی بیان، انتشار محافظت می‌کند. این آزادی‌ها دانشگاه را قادر می‌سازد دانش خود را ارتقا دهد و اعضا هیئت‌علمی آن می‌توانند آن را به طور مؤثر به دانشجویان و مردم انتقال دهند. ایجاد استقلال فکری در دانشجویان زمانی تحقق می‌یابد که دانشجویان و اعضا هیئت‌علمی در کلاس آزاد باشند و وسیع‌ترین دیدگاه‌ها را مطابق با استانداردهای تحقیق علمی و اخلاق حرفه‌ای بیان کنند.

اولی ویر بو در تأملاتی در مفهوم آزادی علمی (۲۰۲۰) بیان کرده است که مانند همه آزادی‌ها آزادی آکادمیک از دو نقطه نظر قابل تحلیل است منفی و مثبت. از جنبه منفی یک محافظت است دفاعی در برابر تهدیدات مقامات که می‌خواهند به حوزه خودمختاری ضربه بزنند. از جنبه مثبت: آنچه می‌توانیم بنامیم آزادی ساخته شده از آزادی‌ها.

در همه کشورها با دانشگاه‌های اصیل آزادی علمی به عنوان دفاعی در برابر مداخلات قدرت‌های خارجی که می‌توانند آزادی موردنیاز را به خطر بیندازند دیده می‌شود. آزادی آکادمیک ماهیت ویژه دانشگاه به عنوان یک نهاد منفرد است. Moshman (2017) در پژوهش آزادی علمی به عنوان آزادی انجام کارهای دانشگاهی آزادی علمی را

۵-۵-پیشنهادها

- ۱- برای بررسی میزان آزادی دانشجویان و همچنین بررسی میزان اختلاف رأی دانشجویان با یکدیگر باید دانشجویان دانشگاه‌های دولتی، آزاد و پیام‌نور با هم مقایسه شوند.
- ۲- برای آشنایی دانشجویان با میزان حق آزادی خود، باید دانشگاه در این رابطه برنامه‌های مجزایی تدارک ببیند و در یک سری دوره‌ها در محیط دانشگاه این شرایط را مهیا کند.
- ۳- در خصوص بررسی میزان اعمال آزادی آکادمیک در دانشگاه‌های سطح ۱، ۲، ۳ شهرهای کشور می‌توان بررسی‌های جدیدی انجام گیرد.

منابع

آقا تبار رودباری، جمیله، آقامیرزایی محلی، طاهره، بریمانی، خدیجه، یوسفی سعیدآبادی، رضا. (۱۳۹۶). بررسی شکاف استقلال دانشگاهی از دید نخبگان دانشگاهی (مطالعه موردی دانشگاه علوم پزشکی بابل و صنعتی نوشیروانی). آموزش در علوم پزشکی، ۱۰(۵)، صص ۳۳۴-۳۴۴.

آزیر، بلندهمتان، کیوان، شیربیگی، & ناصر. (۲۰۲۲). رهبری آموزشی در فضای بیگانگی آکادمیک: کاوشی در انتظارات و انتقادات اساتید علوم انسانی دانشگاه کردستان. فصلنامه علمی کارافن، ۱۹(ویژه‌نامه)، ۱۳۷-۱۵۵.

بلندهمتان، کیوان. (۱۳۹۷). آموختن آزادی؛ بازخوانی فلسفه ریچارد سنتلی پیترز. تهران: نگاه معاصر.

بازرگان، ع. (۱۳۹۷). مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته: رویکردهای متداول علوم رفتاری، تهران: دیدار.

قرداغی، فاضل. افسانه دموکراسی. ترجمه: کیومرث یوسفی (۱۳۹۳). سندج: انتشارات آراس.

بهریزی لک، غلامرضا، علی یاری، حسن. (۱۳۹۶). کاربرد روش تحقیق نظریه داده‌بنیاد در استخراج نظریه از متون دینی. مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، ۲۱(۴)، صص ۵۶۳-۵۴۹.

ذاکر صالحی، غلامرضا و ذاکر صالحی، امین. (۱۳۸۹). بررسی دیدگاه مدیران مراکز علمی کشور در زمینه استقلال دانشگاهی در ایران. فصلنامه انجمن آموزش عالی ایران، ۳(۱)، صص ۵۹-۳۳.

سعدی پور، اسماعیل. (۱۳۹۵). روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی. تهران: نشر دوران.

سلیمی، جمال و عبدی، آرش. (۱۳۹۶). مطالعه انگاره‌ها و ادراکات اعضای هیئت علمی از مفهوم آزادی آکادمیک. پژوهش آموزش عالی ایران، ۹(۳)، صص ۵۷-۸۸.

عالی پور، یوسف، ایزدی، صمد، صالحی عمران، ابراهیم، حیدری، حجت صفر. (۱۳۹۹). آزادی علمی در نظام آموزش عالی ایران. جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی، ۷(۱۵)، صص ۲۹۶-۲۶۷.

کریمیان، زهرا، کجوری، جواد، لطفی، فرهاد، امینی، میترا. (۱۳۹۰). مدیریت دانشگاهی و پاسخگویی: ضرورت استقلال و آزادی علمی از دیدگاه اعضا هیئت علمی. آموزش در علوم پزشکی، ۱۱(۸)، صص ۸۵۵-۸۶۳.

گوتک، جerald ال. (۱۹۹۷). مکاتب فلسفی و آراء تربیتی (ترجمه، محمدجعفر پاک‌سرشت) تهران: سمت.

لقمان‌نیا، خامسان، آیتی، & خلیفه. (۲۰۱۱). شناسایی مؤلفه‌های هویت ملی در برنامه‌های درسی بر اساس نظریه داده‌بنیاد. نوآوری‌های آموزشی، ۴۰(۱۰)، ۳۲-۵۶.

محمودی، مهناز، و کاشی‌پزها، شهرزاد. (۱۳۹۲). اصول طراحی مדיاتک در جهت حفظ فضای شخصی افراد. کنفرانس ملی معماری و شهرسازی (انسان‌گرا). <https://sid.ir/paper/fa895178SID>.

دیپیم پور، دولتی، مطلبی، & ابوطالب. (۲۰۱۸). تأثیر روایتگری سازمانی بر نهادینه‌سازی فرهنگ سازمانی (مورد مطالعه: کارکنان دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)). فصلنامه مدیریت نظامی، ۱۱(۷۱)، ۱۰۳-۱۳۱.

صفوی، سیده مینا، محمدی فرید، کاظم‌پور مشهدی، & خلیل. (۲۰۱۵). نظرات اعضای هیئت علمی و دستیاران علمی دانشگاه پیام‌نور استان خوزستان. فصلنامه توسعه آموزش جندی‌شاپور اهواز، ۶(۳)، ۲۳۷-۲۴۴.

توحیدفام. (۲۰۱۲). تلازم آزادی و حکومت قانون در اندیشه هایک. فصلنامه مطالعات روابط بین‌الملل، ۵(۱۸)، ۴۷-۷۳.

عظمتی، پور باقر، & محمدی. (۲۰۱۷). عوامل مؤثر بر مطلوبیت فضاهای شخصی در محیط‌های آموزشی دانشگاهی (مطالعه موردی: دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی). فصلنامه علوم و تکنولوژی محیط‌زیست، ۱۹(۴)، ۲۰۹-۲۱۸.

طوبابی. (۲۰۱۷). رابطه سواد اخلاقی، تعامل استاد/دانشجو و توانمندسازی روان‌شناختی دانشجویان. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، ۱۲(۱)، ۱۱۲-۱۲۰.

امانی، احمد، اسفندیاری، حجت، نامداری پژمان، & غفاری. (۲۰۱۴). رابطه سواد آکادمیک و سواد هیجانی در اعضای هیئت علمی؛ دانشگاه کردستان. دوماهنامه علمی - پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، ۷(۳)، ۱۳۵-۱۳۹.

بزرگ، خاکباز، & عظیمه سادات. (۲۰۱۳). استاد راهنمای پنهان: برنامه درسی برآمده از تعامل استاد راهنما و دانشجو در پایان نامه های کارشناسی ارشد. پژوهش در برنامه ریزی درسی، ۱۰(۳۶)، ۳۸-۵۰.

خیاط مقدم، یوسفی، & حبیبی. (۲۰۲۰). رابطه بین نهادینه سازی اخلاق و پاسخگویی مدیران. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، ۱۴، ۱۰۸-۱۱۵.

سلامی، فرزانه، صمدی، & پروین. (۲۰۱۸). عوامل مؤثر در ارتباط کیفیت مدار استاد و دانشجو. اندیشه های نوین تربیتی، ۱۴(۱)، ۱۲۱-۱۳۳.

محمدطاهری، مهدی. (۱۳۹۵). برخورداری جامعه از آزادی بیان و تأثیرات آن بر ارتقای پیشرفت اجتماعی. کنگره پیش گامان پیشرفت. <https://sid.ir/paper/fa۷۴۵۰۱SID>.

جعفرزاده، سلطانی، دانشمند، & بدرالسادات. (۲۰۲۱). تجربه زیسته اعضای هیئت علمی از تعامل استاد - دانشجو در محیط های دانشگاهی. انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش، ۱۴(۱)، ۱۹۳-۲۰۶.

کوثری، & خوشنام. (۲۰۱۷). تحلیل پدیدارشناسی معنای ذهنی دانشجو از دانشگاه. پژوهش در نظام های آموزشی، ۳۸(۱۱)، ۱۷۱-۱۹۳.

ابراهیمی، ایوب، سرمدی انصار، حسنی، عبدالهی، بیژن، & هداوندی. (۲۰۱۸). عوامل مؤثر در نهادینه سازی فرهنگ ارزیابی در دانشگاه فرهنگیان. پژوهش در تربیت معلم، ۴(۲)، ۱۸۹-۲۱۳.

عابدی رنانی، دین پرست، & فائز. (۲۰۲۱). آزادی مثبت و لیبرالیسم در فلسفه سیاسی کانت. مجله پژوهش های فلسفی، ۱۵(۳۵)، ۱۸۲-۲۰۲.

اسلامی، رضا؛ مرادی، پیمان. (۱۳۹۵). آزادی آکادمیک در نظام بین المللی حقوق بشر. نشریه حقوق اساسی. ۱۳(۲۵): ۳۵-۷۹.

باقری، محمدباقر؛ بیرجندی، پرویز؛ مفتون، پرویز. (۱۳۹۶). جایگاه تفکر نقادانه در نظام آموزشی ایران. پژوهش های زبان شناختی در زبان های خارجی، ۷(۲): ۲۹۹-۳۲۳.

جعفری، پریوش؛ آراسته، حمیدرضا؛ رهگذر، مهدی؛ شه میری، مجتبی. (۱۳۹۲). الگوی ارتقای اثربخشی مدیران گروه های آموزشی دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی (مورد مطالعه: دانشگاه آزاد اسلامی). برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، ۵(۱۴): ۲۰۹-۲۵۱.

خرسند، سارا؛ جانعلی زاده چوب بستی، حیدر؛ رازقی، نادر. (۱۴۰۱). آزادی علمی در فضای دانشگاهی، چالش ها، استراتژی ها و پیامدها. پژوهش های راهبردی مسائل اجتماعی ایران، ۱۱(۱): ۱-۳۲.

دهقانی، یاسر، مرزوقی، رحمت اله؛ فقیه، نظام الدین؛ فولاد چنگ، محبوبه. (۱۳۹۰). بررسی میزان آزادی علمی استادان دانشگاه شیراز با توجه به متغیرهای جمعیت شناختی. پژوهش های برنامه درسی، ۱(۲): ۲۹-۵۶.

دولتی، علی اکبر؛ سیادت، سید علی؛ امین بیدختی، علی اکبر؛ نیستانی، محمدرضا. (۱۴۰۰). تحلیل مشارکت اجتماعی دانشگاه ها در جامعه؛ با تأکید بر انتظارات جامعه محلی. جامعه شناسی کاربردی، ۳۲(۸۱): ۵۹-۸۲.

ذوالفقارزاده، محمد مهدی؛ سعدآبادی، علی اصغر. (۱۳۹۳). بازتعریف کارکردهای اصلی دانشگاه در جامعه بر اساس آرمان های اسلامی در اندیشه امام خمینی (ره). فصلنامه مطالعات راهبردی بسیج، ۱۷(۶۵): ۵-۳۱.

رضانی، حسین علی. (۱۳۹۹). گام دیگر به سوی تمدن اسلامی. تهران: دفتر پژوهش های نظری و مطالعات راهبردی نداجا.

- زاهدی، شمس السادات، چیت‌ساز، علی (۱۳۸۶). مبانی و چالش‌های نظری به‌کارگیری الگوهای مدیریت گرا. فصلنامه مدیریت، بهبود و تحول، ۵۶: ۱۸-۱.
- عنایت، حمید. (۱۳۴۶). آزادی آکادمیک. نشریه نگین. ۲۸: ۲-۳.
- فرهنگی، علی‌اکبر؛ حسینی، سید حیدر. (۱۳۹۵). رهبری و مدیریت در دانشگاه‌ها. مطالعات مدیریت، ۷(۲۸-۲۷): ۹۱-۱۰۴.
- قادری مقدم، نوذری، محمود، & شجاعیان. (۲۰۲۱). بررسی آزادی آکادمیک در غرب معاصر و نقد مبانی آن از دیدگاه متفکران معاصر مسلمان. فصلنامه علمی تربیت اسلامی، ۱۶(۳۵)، ۹۱-۱۱۱.
- کرمی، ر. (۲۰۲۱). محدودیت حق آزادی بیان در منشور آفریقایی حقوق بشر و مردم. تحقیقات حقوقی تطبیقی ایران و بین‌الملل، ۵۴(۱۴)، ۲۰۱-۲۲۰.
- قادری، & قادری. (۲۰۱۸). حقوق و آزادی‌های مخالفان سیاسی در حکومت علوی و نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه علمی مطالعات حقوق بشر اسلامی، ۷(۲)، ۵۱-۷۴.
- زاهدی، & شریف‌زاده. (۲۰۲۱). آزادی بیان و اصل دوگانگی ایده و بیان. پژوهش حقوق عمومی، ۲۳(۷۱)، ۹۵-۱۲۷.
- شیوایی، اسلامی، مصطفوی، & شمس‌الملوک. (۲۰۲۲). مطالعه‌ای در باب جایگاه و ضرورت آزادی در معرفت‌شناسی نزد هگل. پژوهش‌های معرفت‌شناختی، ۱۰(۲۲)، ۲۷-۴۳.
- اکبری، هاشمی، رستمی، & ولی. (۲۰۲۰). هزینه‌های انتخاباتی و آزادی سخن. تعالی حقوق، ۳۱(۶)، ۱۴۱-۱۶۶.
- امیدی. (۲۰۲۱). محدودیت‌های آزادی بیان؛ موجهات و مستندات. فقه و مبانی حقوق اسلام، ۵۲(۱)، ۲۹-۵۲.
- محمدزاده، شیربیگی، ناصر، بلندهمتان، & کیوان. (۲۰۲۱). آزادی آکادمیک: تحلیلی کیفی بر بازنمایی تجارب ذی‌نفعان نهاد علم در ایران. سیاست علم و فناوری، ۱۴(۲)، ۳۵-۵۰.
- جوادی، & حسینی سورکی. (۲۰۱۷). جان استوارت میل و یگانه اصل محدودکننده آزادی. فصلنامه علمی پژوهشی علوم سیاسی، ۲۰(شماره ۷۸-تابستان ۹۶)، ۱۰۹-۱۳۰.
- جلالی، رستم (۱۳۹۱). نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی. مجله تحقیقات کیفی در علوم سلامت، ۱(۴): ۲۰-۳۱ ص.
- دلاور، علی. (۱۳۹۰). روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی. تهران: ویرایش رحمانی میاندهی، نصرآبادی لواسانی، (۱۳۸۰). استقلال دانشگاه در آینده. پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، ۶۵، ۲۰-۱۰۲.
- صالحی، محمد، سعیدی، جباری، کاظمی ملک محمودی، & کاظمی ملک محمودی. (۲۰۱۶). موانع انجام فعالیت‌های پژوهشی در دانشگاه از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان. مجله توسعه آموزش جندی‌شاپور اهواز، ۷(۱)، ۸۴-۹۳.
- Strike, K. A., & Egan, K. (Eds.). (2010). *Ethics and Educational Policy* (International Library of the Philosophy of Education Volume 21). Routledge.
- Service, R. W. (2009). Book Review: Corbin, J., & Strauss, A. (2008). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Organizational Research Methods, 12(3), 614-617.
- Arendt, Hannah (1994.b). "A Reply to Eric Voegelin", In *Essays in Understanding*. New York: Schocken Books
- Altbach, P. G. (2001). *Academic Freedom: International Realities and Challenges*, Higher Education, 41(1/2), pp205-219.
- Atkinson, R. C. (2004). *Academic Freedom and The Research University*, Research & Occasional Paper Series :CSHE. 2.04, pp 1-9
- Beaud, O. (2020). Reflections on The Concept of Academic Freedom, *European Review of History*, 27(5), pp611-627.
- Karran, T. (2007). *Academic Freedom Europe: A Preliminary Comparative Analysis*, Higher

Education Policy, 20(3),pp289-313.

Moshman, D. (2017). Academic Freedom as The Freedom to do Academic Work, AAUP Journal of Academic Freedom, vol 14, pp 1-14

Pocch, R. K. (1993). Academic Freedom in American Higher Education, ASHE-ERIC Higher Education Reports, No 4,pp 1-109.

Andreescu, L. (2009). Individual academic freedom and professional acts. Educational Theory. 59(5): 559-578.

Arendt, H. (2005) The Promise of Politics, New York: Shocken Books.

Basheka, B. C. (2009). Management and Academic Freedom in Higher Educational Institutions: Implications for Quality Education in Uganda. Quality in Higher Education, 15(2).

Calhoun, C. (2009) 'Academic freedom: public knowledge and the structural transformation of the university', Social Research 76 (2), pp.561-598.

Mainardes, E.W., Alves, H., Rapos, M. (2011). The prosses of change in university management: from the "IVORY TOWER" to entrepreneurialism. Transylvania Review of Administrative Sciences, 33(12) ,124-149.

Owusu-Ansah, C. (2015). Academic Freedom: Its Relevance and Challenges for Public Universities in Ghana Today. Journal of Education and Practice. Journal of Education and Practice, 6(5).

Parrouy, J. (2016). Philosophy of education and critical thinking, Lulu Publishing Company.

Post, R.C. (2012) *Democracy, Expertise, and Academic Freedom: A First Amendment Jurisprudence for the Modern State*, New Haven: Yale University Press.

Rieu, A-M. (2021). Academic Freedom, Autonomy of Universities: Turning Point in the Evolution of Industrial Societies. Journals Open edition.

Suissa, J. & Sullivan, A. (2022). How can universities promote academic freedom? Insights from the front line of the gender wars. Philosophy of Education Society of Great Britain.

University and College Union (UCU). (2021). 'UCU statement on academic freedom', 15 October 2021, <https://www.ucu.org.uk/academicfreedom>.

Curren, R. (Ed.). (2008). A Companion to the Philosophy of Education. John Wiley & Sons.

University of Kurdistan
Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Educational Sciences

A Thesis
Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
M.A. in . Field of educational sciences, educational management orientation

Title:

Students' Academic Freedom in the context of university management

By:

Avin kariminezhad

The above thesis was evaluated and approved by the following members of the thesis committee
with **excellent** quality on June 10,2023

<u>Position</u>	<u>Title and Name</u>	<u>Signature</u>
١. Supervisor:	Assoc.Prof.Dr.Keyvan Bolandhematan	
٢. External Examiner:	Assis.Prof.Dr.Kamal Khaleghpanah	
٣. Internal Examiner:	Prof.Naser Shirbagi	

Head of Department:

Dr. Seyyed Mohd Hosseini

گروه علوم تربیتی
University of Kurdistan
Department of Education

Faculty Graduate coordinator:

Dr. Mehdi Hatamii

University of Kurdistan
Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Educational Sciences

A Thesis
Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
M.A. in . Field of educational sciences, educational management orientation

Title:
Students' Academic Freedom in the context of university management

By:
Avin kariminezhad

Supervisor:
Dr.Keyvan Bolandhematan

June, 2023

University of Kurdistan
Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Educational Sciences

A Thesis

**Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
M.A. in . Field of educational sciences, educational management orientation**

Title:

Students' Academic Freedom in the context of university management

By:

Avin kariminezhad

Supervisor:

Dr.Keyvan Bolandhematan

June, 2023